ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 114 ՏԱՍՆԵՒԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Չորեքշաբթի 3 Յուլիսի 1896 Չորեքշաբթի 3 Յուլիսի ՏԱՍՆԵՒԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 114

Յարկան 10 բուբլի, վեց ամիսը՝ 6 բուբլի, երեք ամիսը՝ 3 բ. 50 կ. ամիսը՝ 1 բ., հատով՝ 5 կ.
Բաժանորդ գրւում են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատունը։

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція „Норъ-Даръ“ կամ Tiflis Rédaction „Nor-Dar“.

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր (բացի մեծ օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունւում են ամեն լեզուներով։ Յայտարարութիւնների բաժին 2 կ., բիկլամների համար կրկնապատիկ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Փ ր ա ն ի կ ո ն. — Բենիկ վարդապետ։ Գիւտ քահ. Ազանեանց։ Համազասպ վարդապետ։ Կաթողիկոս Կոստանեան։ Ձեմարանի ընդունելութիւնները։ Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Սմբատեան։ Հաղբատի նոր վանահայր։ Անսոյզ լուր։ Եանովսկու մեկնումը։ Նախ. միջոցներ խոլերայի դէմ։ Պարգև տիկին Սատասիևիչին։ Կարսի բանտը։ Դործ. պար. Թիֆ. շրջամ. կայարանում։ Հոգ. դպրոցների վերափոխութիւնը։ Պետ. բանկի նոր բաժանմունքներ։ Ս. Էջմիածնից։ Դուշակ ուտելից։ Մերվից։ Ղազախից։ Թելաւից։ Ղուբայից։ Նոր տպագրած գիրք։

Կուր գետի աւերածութիւնները։

Թ ղ թ ա կ ց ո ւ թ ի ւ ն ն ե ր. — Նամակ Թիւրքիայից — Գ. Պոլիս։

Ք ա ղ ա ք ա կ ա ն. — «Նով. Վր.»-ի յօդուածը։ Թրքական գործեր։

Խ ա ռ ն լ ո ւ ր ե ր։

Բ ա ն ա ս ի ր ա կ ա ն. — Կրետէ։

Տ ե ղ ե կ ա տ ո ւ ։

Յ ա յ տ ա ր ա ր ո ւ թ ի ւ ն ն ե ր։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

«Արարատ» ամսագրի յունիսի տետրակից իմանում ենք, որ Վհտ. Հայրապետի մի կոնդակով արժ. Բենիկ վարդապետը քարոզիչ է նշանակուած Խրիմի թերակղզու շրջանակումն։

—

Մի ուրիշ կոնդակով պատուիրուած է արժ. Դիւտ քահ. Ազանեանցին յանձնել 5000 ր. արտասահմանում ապարանական գործիներ գնելու համար։

—

Թիֆլիսի կոնսիստորիայի նախանդամ և Ս. Սարգսի վանահայր արժ. Համազասպ վարդապետը ս. Էջմիածին գնալով սրբալոյս միւռոն է բերել Վրաստանի և Իմերէթի թեմի համար։

—

«Արարատ» ը հաղորդում է, որ Դէորկեան ճեմարանի տեսուչ պ. Կ. Կոստանեանը Նորին Վհտափառութեան հրամանով առաջիկայ տարուան համար կարևոր կարգադրութիւններ անելուց յետոյ երկու ամսով արձակուրդ է ստացել և ուղևորուել է արտասահման։

—

Ս. Էջմիածնի ճեմարանում ընդունելութիւնների քննութիւնները առաջիկայ տարուան համար սկսուելու են օգոստոսի 24-ին։ Քննութիւնների համար ծրագիրը և կանոնները ցանկացողները կարող են ստանալ Մայր Աթոռի ապարանից։

—

Ներկայումս Թիֆլիսումն է գեր. Մեսրոպ արքեպ. Սմբատեանը, որ հիել է ս. Էջմիածնից բժշկուելու համար։

—

Հաղբատի վանահայրը է նշանակուած արժ. Դեղամ վարդապետը։

—

Լրագրների ասելով, Մեծ Իշխան Միխայիլ Նիկոլայևիչի յիշատակի ծառայութեան յոբելեանը, որ պիտի կատարուէր յուլիսի 2-ին, ուժոյզ չէ։

—

Կովկասեան ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձու պ. Եանովսկին երկու ամսուայ արձակուրդ ստանալով՝ ուղևորւում է Ռուսիայի անհագան տեղերը։ Պ. Եանովսկու բացակայութեան միջոցին հոգաբարձուի պաշտօնակատարը կլինի պ. Զաւադսկին։

—

Քութայիսի զինուորական նահանգապետի կարգադրութեամբ չուտով նախազգուշական միջոցներ են ձեռք առնուելու բոլմումում, որպէսզի խոլերան եգիպտոսից չանցնի Անդրկովկաս։ Ալէքսանդրիայի գծից եկող շոգենաւերի համար «Հերն. Վեստ.»-ի ասելով, կարանտին է սահմանւում։

—

Լուսաւորութեան մինիստր գրաֆ Դելեանովի ամենահպատակօրէն մատուցած զեկուցագրի հիման վրայ, Թագաւոր Կայսրը հաճել է հրամայել, որ 300 ր. պարգև արուի Երևան քաղաքում ռուսաց մանաւոր դպրոց պահող Սոֆիա Ալէք. Ստասիևիչին իւր երկարամեայ հառնգուն գործունէութեան համար տեղացիների մէջ։

—

Բանտային գլխաւոր վարչութիւնը թոյլ է տուել Կարսում բանտ շինել, որ կընատի մօտաւորապէս 100 հազար ր.։

—

Կովկասի հիմնարկութեան կայարանում Թիֆլիսում յունիսի 17-ից սկսուած են տեսական-գործնական պարապմունքները հիմամապահութեան և մեղուբուծութեան վերաբերեալ։

—

«Նով. Վր.»-ն հաղորդում է, որ ռուսաց ս. սինոդում մի ծրագիրը է քննւում, որով մտադրութիւն կայ բոլոր հոգևոր դպրոցներն արմատականապէս վերափոխել։

—

Փինանսների մինիստրութիւնը վճռել է ներկայ տարուայ երկրորդ կիսում բանալ պետական բանկի բաժանմունքները այն աւեն նահանգական քաղաքներում, որտեղ մինչև օրս դեռ չեն բացուած։ Այսպէս նոր բաժանմունքներ պիտի հաստատուին Դանձակ, Կարս, Քութայիս, Թեմիր-Խան-Շուրա, Խրիմում Սիմֆերոպոլ։

—

Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻՑ.—Արդէն «Նոր-Դար»-ին հաղորդուած էր, որ Նորին Վհտափառութեան հրաւէրը լսելով ս. Էջմիածնի շրջակայ գիւղերը ապաստան էին տուել Թիւրքա-Հայաստանից փախըստական ընկած շատ թշուառ ընտանիքներին։ Վերջին ժամանակներս նկատւում է, որ այդ ընտանիքները նեղուելով վիրահաս չոգևերից՝ սկսել են դարձեալ ս. Էջմիածին դիմել օգնութիւն խնդրելով։ Բայց ա՛լը կարող են նրանց ուղարկել. մեզ մօտիկ Աբարանը կարող էր նրանց համար յարմարաւոր ապաստանարան լինել, եթէ այդտեղի ժողովուրդը ինքն էլ վերջին ծայր չբռնաւորութեան մատնուած՝ ստիպուած չլինէր իւր օրական պարէնը հայթհայթելու համար պանդխտութեան դիմել. նոյն իսկ շատ գիւղեր մնացած են դաղթել—հեռանալ այդ անբերրի երկրից։ Այսպիսի դէպքում կարող չէ դալթականներին հիւրընկալելու մասին մտածել։ Շատ ծանր վիճակ է։

—Արժ. Արշարունի Հմայեակ վարդապետը, որ Հաւիճու վանքի վանահայր էր նշանակուած և ամիսներ Ալէքսանդրապոլ նստելուց յետոյ Հաւիճու վանքում միայն երեք ժամ մնալով չառաքել էր ս. Էջմիածին, նշանակուած է Մաւրամուլի գաւառի ժամանակաւոր գործակալ. նրան յանձնարարուած է նախորդ գործակալ Տէր-Սիսոն քահանայի (այժմ վարդապետ և Նոր-Բայազիտի գործակալ) գործերը քննել. շատ գանգատներ կան։ Ցաւանք որ քննութիւնը իրերը կըպարզէ։

—

ԴՈՒՇԱԿ ՈՒՏԵԼԻՑ. (Անդրկասպ. երկիր).—Յունիսի 22-ին չղթայակապ ուտես բերին Ղուրբան-Ջոջիկ կոչուած յայտնի թուրքմէն աւազակին։ Ղուրբան-Ջոջիկը, որ մինչև այսօր տպրում էր պարսից սահմանագլխում, յայտնի մարդասպան է և կողոպտող. Դուշակից Մեշէդ գնացող ճանապարհորդներին, առանց ազգի խտրութեան, թալանում ու կողոպտում էր, իսկ ընդդիմադրողներին ամենաանխիղճ կերպով սպանում։ Կառավարութիւնը մեծ ջանք գործ դրեց նրան բռնելու, բայց աշխատանքն ապարդիւն անցաւ, որովհետև իւր ապաստակութիւնները կատարելուց յետոյ, Ջոջիկը գնում էր Մեշէդ։ Տեղական իշխանութիւնը դիմել էր պարսից կառավարութեանը՝ այդ աւազակին կալանաւորելու համար. մայիսի 18-ին պարսիկ պաշտօնեաները ձերբակալում են Ղուրբան-Ջոջիկին և բերում ռուսաց սահմանը, ուր պարսից ծանր չղթաները փոխում են ռուսականի և յունիսի 22-ին տանում Դուշակի վրայով Կախկա։ Մարդասպանի դէմքն այնքան զարհուրելի և ահռելի տպաւորութիւն գործում, որ տեղական բնակիչները դարձեալ երկիւղի մէջ են, չնայելով նա արդէն բանտարկուած է։ Ինքը թխադէմ և բարձրահասակ է։

—

ՄԵՐՎԻՑ.—Տեղը շրջակայքում բազմաթիւ ոռհեր է տանում։

Հայերի համար մի ազօթարանի պատերը կանգնելուց յետոյ դռները փակ են մնում և տեղւոյս հայ գաղութը մնում է առանց եկեղեցու, որ շատ մեծ ցաւ է պատճառում հաւատացող ժողովրդին։ Մեր ցաւերից մէկն էլ այն է, որ մշտական քահանայ չունինք և երբ մէկի տանը մեռել է պատահում, օտար քահանան է թաղման կարգը կատարողը։ Այդ արդէն սովորութիւն է դարձել և հասկանալի է՝ քանի որ, ինչպէս օրերս պատահեց, հայի տանը երբ երեխան մեռնում է, քահանան բացակայ է քաղաքից, իսկ մեռածի մարմինը չեն կարող պահել։

—

ՂԱԶԱԽԻՑ.—Ղազախում վերջին տարիներս շատ յաճախ կրկնւում է «ազար» կոչուած կենդանիների ցաւը, որ միշտ սկսւում է թրքարնակ գիւղերից կամ եայլաղներից։ Ազարի յաճախ կրկնուելու պատճառն այն է, որ կոտորուած կենդանիները չեն թաղում, միսն ուտում են և կաշին թանկ վաճառելու համար երկար պահում, որից միւս տարում կրկին սկսւում է ճարակը։

Ներկայումս ազարը կոտորում է Համզի քայլաղում իջած Դէօվջալուեցուցց կենդանիները. այնտեղից ցաւն անցաւ հայերի կողմը. կոտորւում են Ուզունթալա, Լալի, Խաչթառակ և այլ գիւղերի եայլաղներում։ Խեղճ գիւղացիք ճարները կտրած, բժշկական միջոցներից զուրկ, ապրանքը սուրհանդակով ուխտատեղերն են քշում, որ մի փրկութիւն լինի։

—Ղազախու մեծ ազարներից միսն էլ անասնագողութիւնն է, որ մեծ հառնդով սկսել են սովոր գողերը։ Ակահջը կանչի մեր Ասրիբէգեան գաւառապետի, միայն նրա օրով գաղարել էին գողութիւնները, որովհետև առաջներս լսել էին, որ նա գողերի գիւղերն այրում է...

—Վերջին օրերս կրկին կարկուտ եկաւ միքանի տեղ։

—

ԹԵԼԱՒԻՑ.—Երկու տարի առաջ մեր Կախէթում չգիտէին Ասուծոյ տուած բարիքներն ինչպէս տեղաւորին, ուր ածեն, իսկ այժմ չգիտեն թէ ինչով ապրեն. անցեալ տարուայ կարկտատար վազերն ու ծառերը նորից կարկուտեցին, արտերը ոչնչացան, ամեն բան գատարկ է. տեղ-տեղ մնացած պտուղներն էլ հասնելու միջոց չունին՝ ջերմութիւն չըկայ, իսկ գիւղացուն, չունեորին վաչխառուն խեղդում է, գիւղացուն տանուտիրոջ միջոցով, ազնուականին դատարանի միջոցով... Մեր մի ժամանակ հարուստ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԿՐԵՏԷ

(«Նոր-Դար.»-ի Պարիզի թղթակցից)

Օսմանեան կայսրութեան մէջ ծագած քաղաքական դժուարութիւններին սովորաբար տալիս են Արևելեան խնդիր անունը։ Սակայն աչքի առաջ ունենալով այդ խնդրով հետաքրքրուող պետութեանց դիրքն ու յարաբերութիւնը, իսկապէս այդ խնդիրը պիտի կոչուէր Արևմտեան խնդիր։ Որովհետև Արևելեան խնդիրն ամբողջ Արևմուտքը դէպի Արեւելք է փոխադրում։—Աւելի ուղիղն ասած Արևելեան խնդիրը եւրոպական խնդիր է։ Այդ խնդիրն է պատճառ, որ Եւրոպայի 1789-ի քարտէսն այսօր ընտացել է 1889-ի կերպարանքը։ Եւ այդ բոլոր փոփոխութիւնն առաջացնողն եթէ ոչ միայնակ Արևելեան խնդիրն է եղած, գէթ նա ամենամեծ դերն է խաղացել այդ ձևափոխութեան մէջ։ Արդ հասկանալի է, թէ ինչու համար արևմտեան պետութիւնները այդ նոր գործիան հանգոյցն իրենց զգալման ամենամեծ առարկան են անում, երբ իրենց շահերին որևէ վտանգ է սպառնում։ Արևելեան խնդիրը եւրոպական հաւասարակշռութեան խնդիր լինելով, ըստ ոմանց, ամեն պետութիւն ունի նաև իւր առանձին յաճախորդ ազգութիւնը։ Յաճախորդ ազգութիւնները ոչ միայն հովանաւորւում են իրենց պաշտպաններից, այլ հրեանն և թմբկահարի դեր կատարելով հետևում են այն լարուած թելերին, դէպի ուր չարժում է հովանաւորող ձեռքը։

Կրետէն ապստամբել է։ Մի բուռն ժողովուրդ զէնքը ձեռքին ազատութեան իրաւունքի պատերազմ է մղում ընդդէմ մի կառավարութեան, և ազատութեան, հարստահարուողի բոլոր բարեկամները սրտի նոյնքան մեծ թրթիռով են հետևում իրագործութեանց բոլոր չրջաններին, որքան որ եթէ իրենց սեպհական կեանքը խաղի մէջ դրուած լինէր։ Եւրոպական մամուլը, հասարակական միտքը մի անգամ ևս յուզուեցաւ տեղի ունեցած վայրագութիւններից, նա պահանջեց արդարութեան, օրէնքի, իրաւունքի վերականգնումն։

Խօսեց և Ֆրանսիան, խօսեց և ֆրանսիական մամուլը, նրանք իրաւունք տուեցին կրետացուն, և իրաւամբ, իւր հայրենիքի այդ հարստահարեալ զաւակին։

Ֆրանսիական կառավարութիւնը, ինչպէս և մամուլը, պաշտպանեց, իրաւունք տուեց կրետացիներին, աշխատեց նը րանց օգնութեան ձեռք մեկնել և Ֆրանսիան մինչև անգամ առաջնորդողի դեր սկսեց կատարել այս անգամ։ Ֆրանսիան, յայտնի չափով, իւր պարտականութիւնը կատարեց, ամենքն ուրախ են, ամենքը նրան շնորհաւորում են։

Բելլինի վեհաժողովին փոքրիկ Ցունաստանը զօրեղ պաշտպան չունէր։ Ռուսիան հակառակ, Գերմանիան, Աւստրիան աւելի քան անտարբեր, Անգլիան տարտամ։ Մնում էր Ֆրանսիան և Ֆրանսիան արդարև պաշտպանեց Ցունաստանին։ Ֆրանսիայի լիազօրը՝ պ. Վադդինգտոն, հին յունական քաղաքակրթութեան այդ սիրահարը, յունական շահերի փաստաբանը դարձաւ իւր պաշտօնակիցների առաջ, և պ. Դելիանիսը, իրրև վարձատրութիւն յունական ոչ մի միջամտութեան, պահանջից որ Ցունաստանի հետ միացնուի Ալբանիան, Էպիրոսը, Թեսալիան և Կրետէն։ Թէև պ. Դելիանիսի պահանջները մեծ տհաճութիւն յարուցին վեհաժողովի տնդամների մէջ, այնուամենայնիւ պ. Վադդինգտոնի նախանձախնդրութեամբ ցանկութիւն արտայայտուեցաւ, որ տհամանագծերի ուղղուելու նկատմամբ անմիջական համաձայնութիւն կայանար Թրքական և յունական կառավարութեանց միջև։

Ուրեմն յոյները Բերլինի վեհաժողովից ստացան իրաւասնանք, թէև հազիւ արբուեցաւ իրենց խնդրածի քաղորդը։ Այնուամենայնիւ լաւ է ինչ, քան ոչինչ։ Ցունաստանը վեհաժողովի արտայայտած ցանկութեան վրայ հիմնուելով, պահանջում էր, որ իւր ցամաքային սահմանն ընդարձակուի Թեսալիայում մինչև Պինէ, իսկ Էպիրոսում մինչև Կալամոս։ Թիւրքիան իւր աւանդական տակտիկան գործ դրեց, ամեն միջոցներ ձեռնարկեց, որ Եւրոպան չհամաձայնի յունական պահանջներին, և յաջողեցաւ։ Ռուսիան, Գերմանիան, Աւստրիան, Անգլիան, Իտալիան, Ֆրան

— Ծ.թ. 25-ին տեսայ ուսուցչուհի Տանիէլ տիկնոջ տունը, ուր ներկայ էին մի քանի հոգի։ Ընթրիքից յետոյ սկսեցին զանազան խաղեր խաղալ։ Ես էլ խաղացի նրանց հետ, բայց ինձ համար ամենահետաքրքրականը եղաւ այն, որ տանտիրուհին ինձ ցոյց տուեց իր ձեռագործ աշխատութիւնները։ Ես ուրախ էի, որ կարող եղայ գովել նրա աշխատութիւնները, որովհետև ես էլ սիրում եմ ասեղնագործել։

— Ծ.թ. 26-ին ես գնացի Ս. Փրկիչ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 27-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 28-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 29-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 30-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 31-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 1-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 2-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 3-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 4-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 5-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 6-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 7-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 8-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 9-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 10-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 11-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 12-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 13-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 14-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 15-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 16-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 17-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 18-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 19-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 20-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 21-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 22-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 23-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 24-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 25-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 26-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 27-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 28-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 29-ին ես գնացի Ս. Գէորգ եկեղեցին, որտեղ տեղի ունեցաւ Ս. Ծնունդի տօնի պատարագը։ Ես ուրախ էի, որ կարողացայ ներկայ գտնուել այդ տօնին։ Պատարագից յետոյ ես գնացի տուն։

— Ծ.թ. 30-ին, առաւօտ կանուխ,

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՑ

Mars.

Ազգ. թղթակիցը Ալաշկերտից հետևյալ տեղեկությունն է հաղորդում.

Ալաշկերտի գավառապետ Ռուստամ բեկ Ջալալյանը, որ ամիսներ առաջ Մուշի գավառապետ նշանակվելով, հրաժարվեց այդ պաշտոնից, վերադարձավ Ալաշկերտ և նորից ստանձնեց գավառապետության գործերը։ Ռուստամ բեկը, որ ժողովրդի մեջ մեծ համակրություն է վայելում, ընդունվեց իր հպատակների կողմից մեծ ուրախությամբ։

Ալաշկերտի գավառապետ Ռուստամ բեկ Ջալալյանը, որ մի քանի ամիս առաջ Մուշի գավառապետ նշանակվելով, հրաժարվեց այդ պաշտոնից, վերադարձավ Ալաշկերտ և նորից ստանձնեց գավառապետության գործերը։ Ռուստամ բեկը, որ ժողովրդի մեջ մեծ համակրություն է վայելում, ընդունվեց իր հպատակների կողմից մեծ ուրախությամբ։

Ազգ. թղթակիցը Ալաշկերտից հետևյալ տեղեկությունն է հաղորդում.

Ալաշկերտի գավառապետ Ռուստամ բեկ Ջալալյանը, որ մի քանի ամիս առաջ Մուշի գավառապետ նշանակվելով, հրաժարվեց այդ պաշտոնից, վերադարձավ Ալաշկերտ և նորից ստանձնեց գավառապետության գործերը։ Ռուստամ բեկը, որ ժողովրդի մեջ մեծ համակրություն է վայելում, ընդունվեց իր հպատակների կողմից մեծ ուրախությամբ։

Ազգ. թղթակիցը Ալաշկերտից հետևյալ տեղեկությունն է հաղորդում.

Ալաշկերտի գավառապետ Ռուստամ բեկ Ջալալյանը, որ մի քանի ամիս առաջ Մուշի գավառապետ նշանակվելով, հրաժարվեց այդ պաշտոնից, վերադարձավ Ալաշկերտ և նորից ստանձնեց գավառապետության գործերը։ Ռուստամ բեկը, որ ժողովրդի մեջ մեծ համակրություն է վայելում, ընդունվեց իր հպատակների կողմից մեծ ուրախությամբ։

Ազգ. թղթակիցը Ալաշկերտից հետևյալ տեղեկությունն է հաղորդում.

Ալաշկերտի գավառապետ Ռուստամ բեկ Ջալալյանը, որ մի քանի ամիս առաջ Մուշի գավառապետ նշանակվելով, հրաժարվեց այդ պաշտոնից, վերադարձավ Ալաշկերտ և նորից ստանձնեց գավառապետության գործերը։ Ռուստամ բեկը, որ ժողովրդի մեջ մեծ համակրություն է վայելում, ընդունվեց իր հպատակների կողմից մեծ ուրախությամբ։

Ազգ. թղթակիցը Ալաշկերտից հետևյալ տեղեկությունն է հաղորդում.

Ալաշկերտի գավառապետ Ռուստամ բեկ Ջալալյանը, որ մի քանի ամիս առաջ Մուշի գավառապետ նշանակվելով, հրաժարվեց այդ պաշտոնից, վերադարձավ Ալաշկերտ և նորից ստանձնեց գավառապետության գործերը։ Ռուստամ բեկը, որ ժողովրդի մեջ մեծ համակրություն է վայելում, ընդունվեց իր հպատակների կողմից մեծ ուրախությամբ։

ղուի նրանց խաղաղության որևէ ռեֆորմներով, որովհետև որքան չատ ռեֆորմներ ատան, այնքան ատելի կդարձնեն նրանք։

«Ամենայն որքան էլ եվարքոսի դէմ ուժեղ լինի դժգոհությիւնը, այնուամենայնիվ նրա տեղ ուրիշի նշանակելը դժուար է։ Հազիվ թէ Թիւրքիայում այժմ գտնուի մի անձն, որ կարողանար Թիւրքիային հանել ամեն կողմից պատշարող դժուարութիւններից»։

—

«Ռուսական հեռ. գործ.»-ը հեռագրում է Կ. Պոլսից.—Այնտեղի հայոց մասնաժողովը շրջաբերական է հրատարակել, որով յայտարարում է, թէ իշխանութիւնից առաջացրած ճնշումների և բռնութիւնների պատճառով, որոնց ենթարկուում են հայերը, մասնաժողովն ամեն տեղ պէտք է մաքառէ նրանց դէմ իւր բոլով ուժով.

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շուտ-շուտ գաւակներ ունեցող քրիստոնեայ մայրեր.—Մի քանի վայրենի ցեղերի մէջ մինչև այսօր չի անհետացել երկուրեակներին սպանելու զարհուրելի սովորութիւնը։ Վայրենիները երկուրեակների ծնունդն անբնական երեոյթ են համարում և կարծում են, որ հօր դերը շատ ոգին է կատարել։ Այդպիսի մի սպանութիւն վաղուց չէ, որ կատարուեցաւ Քոլորադո գետի մօտերը, Նիւլնսում։ Հնդկական մօավէ ցեղին պատկանող 16-ամեայ մի հնդկուհի երկուրեակ ծնեց։ Հնդիկները յուզուեցան, խորհուրդ գումարեցին և ուղղ քուրմը վճռից մանկամարդ մօրը նսրածին երեխաներով սպանել. Քանուա կնոջ ոգորմելի աղաչանքները չկարողացան մահադիր պատիժը փոխել։ Փայտով յարդեցին անմեղ երկուրեակների գանգերը, իսկ մօրը փակեցին մի խրճիթում, նրա գերկը դրին անչնչացած երեխաներին ու նրա բոլոր ունեցած չունեցածը, խրճիթը յարդով ծածկեցին ու կրակին զոհ տուին։ Նեղլիսի իշխանաւորները չատ ուշ իմացան այս եղերական դէպքի մասին։

—

Իտալիայի Հումբերտոյ քաղաքի կարողութիւնը.—«New-York Herald»-ը և իտալական «Secolo» լրագիրը հաղորդում են հետեւեալ տարօրինակ նորութիւնը. Հումբերտոյ քաղաքի բոլոր անձնական կարողութիւնը, որ 5 միլիոն լիրայի է հասնում, գրուած է Ռոշչիլդի բանկում, Լոնդոնում։ Ասում են, որ ֆինանսների նախկին մինիստր Ռուդինին է խորհուրդ տուել քաղաքին, որ մեծ ապահովութեան համար իր փողերը պահ տայ Անգլիային։

—

Երկու մարդ գործածութիւնը.—Դունդելին բժշկի հետախուզութեան համաձայն ձիու միայը իր աննպատակ յատկութեան և արժանութեան շնորհիւ տարէց-տարի կենդանական կերակրի մէջ արժանաւոր տեղ է բռնում և հետզհետէ նրա գործածութիւնը ընդարձակուում է, Ռուսիոան նոյնպէս բնակիչների համար կենսական պահանջ դառնալով։ Ամենից առաջ ձիու մսի գործածութիւնը ընդունուել է Գանիայում (1808 թ.), որտեղ այժմ, նոյնիսկ ամենահասարակ գիւղի մսավաճառներ, իւր խանութներում կարելի է ձիու միս գտնել։ Ֆրանսիայում ձիու մսի գործածութիւնը սկսուել է 1866 թ. և 1891 թուին մորթուել է 21,231 գլուխ ձի. Աւստրիայում 1892 թ մորթուել է 18,203 գլուխ, իսկ Դերմանիայում ձիու մսի գործածողների թիւը հետզհետէ աւելանում է։

—

Ձապոնական աւանդ երեխաների դաստիարակութիւնը պատահմանում.—Ձայրենիքի սահմաններից դուրս կրթութիւն տացող ճապոնացի երիտասարդները գանազան պետութիւնների համալսարաններում բաժանուում են հետեւեալ համեմատութեամբ։ Մրացեալ-Նահանգներում ներկայումս նրանց թիւը հաշուում են 1604, Դերմանիայում —122, Անգլիայում 59, Բրիտանական գաղութներում 6, Ֆրանսիայում 23, Ռուսիայում—19, Իտալիայում—5 Շուիցերիայում—2, Սպանիայում—1 և Աւստրիայում—1։ Այս թուերը ցոյց են տալիս, թէ որ պետութիւններն են գրաւում ճապոնիայի ներկայ երիտասարդներին նաև թէ եւրոպական ազգերից որի քաղաքութիւնն ու սովորութիւնները են յարգում, որոնցից փոխառնում են այն ամեն ամենը ինչ որ նպատակուր է իրենց մտաւոր, նիւթական և տնտեսական բարգաւաճմանը։ Ընդհանուր գիտութեան սիրահար 150 ճապոնացի կայ, իսկ Քարէայում՝ 6։

Խմբագիր հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Մարդատար № 1 գնացքը Բագուից Թիֆլիս գուրս է գնում ցերեկուայ 2 ժ. 30 ր., Թիֆլիս հասնում է առաւօտեան 8 ժ. 21 ր.։ Թիֆլիսից Բաթում գուրս է գնում առաւօտեան 9 ժ. 30 ր., Բաթում հասնում է երեկոյեան 9 ժ. 45 ր.։

Մարդատար № 3 գնացքը Բագուից Թիֆլիս գուրս է գնում պիշերուա 11 ժ. 5 ր., Թիֆլիս հասնում է երեկոյեան 5 ժ. 50 ր., Թիֆլիսից Բաթում գուրս է գնում երեկոյեան 6 ժ. 50 ր., Բաթում հասնում է առաւօտեան 8 ժ. 15 ր.։

Մարդատար № 2 գնացքը Բաթումից Թիֆլիս գուրս է գնում առաւօտեան 9 ժ. 40 ր., Թիֆլիս հասնում է երեկոյեան 9 ժ. 55ր., Թիֆլիսից Բագու գուրս է գնում պիշերուայ 10 ժ.30 ր.,Բագու հասնում է ցերեկուայ 4 ժ. 40 ր.

Մարդատար № 4 գնացքը Բաթումից Թիֆլիս գուրս է գնում պիշերուայ 11 ժ. 0 ր., Թիֆլիս հասնում է ցերեկուայ 12 ժ. 25 ր.։ Թիֆլիսից Բագու գուրս է գնում ցերեկուայ 1 ժ. 10 ր. Բագու հասնում է առաւօտեան7 ժ. 30 ր.։

Մարդատար № 7 գնացքը Թիֆլիսից Բորժոմ գուրս է գնում ցերեկուայ 3 ժ. Բորժոմ հասնում էերեկոյեան 8 ժ. 35ր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գ. Ֆ. ԼՈԿԿԻԻ

ՏԱԿԱՌԱՓՈՐԹԱՐԱՆԸ

առաջարկո է ամենանոր ձևի

ԴԻՆԻ ԵՒԶՑՆՈՂ ՌՆՕԹՆԵՐ

Փակ գրութեամբ եռացնող ստեաններ անօթներ և տաճատարակ ամեն տեսակ ամաններ չէնո- և էմալեզի համար։

Նմանապէս սահմանադրութեան, գանազան նկարների

ՊԱՐԿԵՏՆԵՐ

չոր, ճղատած կաղնի փայտից։

Պրէյսկուրանտները ուղարկուում են ձրի։ Հաստչէն նամակների և հեռագրների համար՝

Казань, Локке,

(М.) 24—21

ТРЕБУЮТСЯ АГЕНТЫ для продажи вытигрышныхъ билетовъ съ разсрочкой платежа и страхованію

Прос. адре банкирской конторѣ

СПБ. И. А. ШИФЪ, Гороховая, 13.

(М) 15—15.

(М) 32—18

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ

ԼՈՒՄԱՅԻ

գրական հանդիսի

1896 Թ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔԸ

(512 ԵՐԵՍ)

տարեկան բաժանորդագինն է 3 ր. իւրաքանչիւր գիրքն առանձին 2ր. բացուած է 1897 թ. բաժանորդագրութիւնը, բաժանորդագրութիւնն ընդունուում է «Գեղջուկական գրավաճառանոցում»։

Հրատարակիչ՝ ԳԻՒՏ ՔԱՀ. ԱՂԱՆԵԱՆՑ

3—3.

ՄՈՍԿՈՒԻՑԻ Ի. ԿԵՕԼԵՐ և ԸՆԿ
պարձատան ի
քիմիապէս մաքուր և բարձր որակութեան
ՍԵՂԱՆԻ ԱՂ
ծախու կայ
ԱՄԵՆ ՏԵՂ ԲՈԼՈՐ
ապրի նշանաւոր վաճառականների մօտ։
Այս ապր ապտանի մէջ կոյտեր չի կազմում
(М.) 3—3

ՍՄԲԱԿԻ և ԿԱՇՈՒ
ՀԱՄԲԱՒՈՐՀԱՅԻՆ ԻՒԼ
„ՍՊՈՐՏ“
պարձատան ի
ծախու կայ
ԱՄԵՆ ՏԵՂ ԲՈԼՈՐ
ապրի նշանաւոր վաճառականների մօտ։
(М.) 3—3

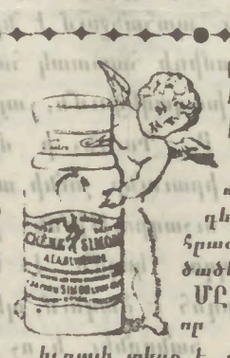

Բարձր դասակարգի կանայք, ինչպէս և գիշերագործեամբ աճեցնանշանաւոր գերազանցհիներըհրաժարուելին գործածել ԿՈՑԼԴ-ԿՐԵՄ (Cold-Créme), որ դառնահամ է իւղալի տեսք է տալիս դէմքին։ Դրա տեղ նրանք գործ են ածում CREME-SIMON (Կրեմ-Սիմոն) գերազանց հոտ ունեցող արտադրութիւնը, որ երբէք չէ փչանում և պղպացնող ու փափկացնող յատկութիւնների հետ միասին առաւելութիւն ունի պահպանելու դէմքի գոյնի չնորհալիութիւնն ու երիտասարդական թարմութիւնը։

LA POUDRE SIMON (Պուդր Սիմոն). LE SAVON ALA CREME SIMON (Օճառ Սիմոնի) ունին նոյն հոտը և լրացնում են նրա զարմանալի յատկութիւնները։

I. SIMON., 13 rue Grande Bateiére, PARIS Մաս-մաս վաճառւում է վարսավիրների, պարֆիւմերների և դեղագործների մօտ։

(М.) 15—15

Այս օրերս լոյս կըտեսնայ

Հանրամատչելի Բժշկարանի Ա. հատորի Բ. և վերջին պիրքը

ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ԱԽՏԵՐ

Բովանդակութիւն. 1) Սիֆիլիս, 2) Ջանկր, 3) Ե՞րբ կարող են մուսնանալ սիֆիլիսաւորները, 4) Սուսուկ, 5) Միզուղարիի բորբոքում, 6) Մակաբուծ ու ամորձիների բորբոքումն, 7) Միզուկի անձկութիւն։ Կանանց սեռական մասերի սուսուկային առաջացած հիւանդութիւններ։

ՍԵՌԱԿԱՆ ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

Գինն է Գանձակում և Թիֆլիսում 90 կ., համապարհածախսով ուղարկելու տեղ մի րուբլի.

Դիմել въ г. Елисаветполь, помощнику губернскаго врача тору медицины Теръ-Григорьянцу.

1—1

ԱՒԵՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

ԵՐԿՈՒ ՍԵՌԻ ԱՆՋԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

ՏԱՄՆԱՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ.

Աւետրական Գուրսերի նպատակն է մանուկների աւետրական կրթութիւն տալ երկու սեռի անձանց և պատրաստել գործնական նպատակներով հմուտ հաշուապահներ։ Աւարտողներին տրուում են ատեաններ։

Աւանդների առարկաները սրանք են 1) Աւետրական Տնտեսութիւն 2) Աւետրական Թուաբանութիւն, 3) Հաշուապահութիւն (պարզ, կրկին և բանկային), 4) Թուաբանութիւն հասարիչի վրայ, 5) Աւետրական Թղթակցութիւն, 6) Աւետրական և մուրհակի կանոնագրութիւն և Դեղագրութիւն, (վատ ձեռքի — почеркъ — ուղղելը)։

Ուսումն սկսուելու է սեպտեմբերի 16-ից։ Ընդունելութիւնն սեպտեմբերի 2-ից, ամենայն օր, առաւօտեան 10-ից մինչև 11-ը երեկոյեան 4-ից մինչև 8 ժամը, կուրսեր հիմնողի բնակարանում, Ալեքսանդր Փրիդոնովի տանը, № 9, Սերպիևսկայա և Նալչայա փողոցների անկիւնում։ Ծրագրին ու կանոնները կարելի է ստանալ 2 Ր Ի Ա Գ Է Ս հար, Ծովինարների բանկային պրասնեակում։ Կուրսեր հիմնողի բնակարանում. Օտարարտաքաղաքացիները դիմում են նոր հիմնողին.—въ Тифлисъ, С. П Мануэльянцу.

(667) 25—2

(М). 50—28

BATEAUX a VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET C

ՆԱՒԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

„Ն. ՊԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.“

Կանոնաւոր և ուղիղ հրթռիկութիւն ՄԱՐՍԷյԼԻՑ ԲԱԹՈՒՄ և ԲԱԹՈՒՄԻՑ ՄԱՐՍԷյԼ երկու շաբաթը մի անգամ։

Բաթումից Մարսէյլ գնալիս մտնում է Տրապիզոն, Սամսոն և Պոլիս քաղաքները։

Բաթումից գուրս է գալիս չորեքշաբթի, 10 (22) յուլիսի «Միրկասով» շոգենաւը, հաւապետ՝ Բոշէլ։

Բաթումից Պարիզ հաղորդակցութեան տոմսակները սովորական գիջումն ունին սպրանք յանձնելու կամ ճանապարհորդութեան վերաբերեալ տեղեկութիւններ ստանալու համար դիմել՝

Բաթումում—պ. ՎԻԿՏՈՐ ԴԱՐՆՈՑԻՆ, Նաւերեժնայա։

Թիֆլիսում—պ. ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԵԱՆԻՆ, Սիօնի փողոց, քարվանս. Դէորգ ագա

Բագումում—պ. Սամուէլ Դիլդարեանին, Գալիւերակինսկայա հրապարակ։

Նովոռոսիյսկում—պ. ԼՈՒԻ ՌԵՆՈՑԻՆ։

(656) 20—3

Тифлисъ Доз. цензурою 2-го Іюля 1896 г. Տպարան Ա. Մելիք-Ջահնազարեանցի։ Типогр А. О. Меликъ-Шахназаріанца, Воронц. Набережн. церковны 1